

# Inhoud

---

|      |                                                          |    |
|------|----------------------------------------------------------|----|
| 1    | <b>Basisbegrippen</b> .....                              | 1  |
| 1.1  | Leren, onthouden en vergeten .....                       | 2  |
| 1.2  | Etymologie van de begrippen memory en geheugen .....     | 3  |
| 1.3  | Metaforen .....                                          | 3  |
| 1.4  | Associatie .....                                         | 4  |
| 1.5  | Het geheugen als een netwerk van verbindingen .....      | 5  |
| 1.6  | Het geheugen voor speciale functies of faculteiten ..... | 6  |
| 2    | <b>Structuur van het geheugen</b> .....                  | 7  |
| 2.1  | Zintuiglijk en kortetermijngeheugen .....                | 8  |
| 2.2  | Langetermijngeheugen .....                               | 9  |
| 2.3  | Neurale netwerkmodellen .....                            | 15 |
| 3    | <b>Kortetermijngeheugen</b> .....                        | 17 |
| 3.1  | Zintuiglijk geheugen .....                               | 18 |
| 3.2  | Actief houden .....                                      | 18 |
| 3.3  | Cell assembly .....                                      | 19 |
| 3.4  | Modal model .....                                        | 19 |
| 3.5  | Duur .....                                               | 20 |
| 3.6  | Omvang .....                                             | 20 |
| 3.7  | Vergeten in het kortetermijngeheugen .....               | 21 |
| 3.8  | Codering .....                                           | 21 |
| 3.9  | Zoeken .....                                             | 21 |
| 3.10 | Werkgeheugen .....                                       | 22 |
| 4    | <b>Het episodisch geheugen</b> .....                     | 25 |
| 4.1  | Ebbinghaus .....                                         | 26 |
| 4.2  | De drie fasen van het geheugenproces .....               | 26 |
| 4.3  | Flashbulb-herinneringen .....                            | 29 |
| 4.4  | Fouten in herinneringen: getuigenverklaringen .....      | 30 |
| 4.5  | Emotie en geheugen .....                                 | 31 |
| 4.6  | De zeven geheugenprincipes van Surprenant en Neath ..... | 31 |
| 5    | <b>Conditioneren</b> .....                               | 33 |
| 5.1  | Behaviorisme .....                                       | 34 |
| 5.2  | Niet-associatief leren .....                             | 35 |
| 5.3  | Klassiek conditioneren .....                             | 35 |
| 5.4  | Formeel model .....                                      | 38 |
| 5.5  | Instrumenteel of operant conditioneren .....             | 38 |

|      |                                                       |    |
|------|-------------------------------------------------------|----|
| 6    | <b>Vaardigheidsleren</b> .....                        | 41 |
| 6.1  | Procedureel leren .....                               | 42 |
| 7    | <b>Waar zit het geheugen?</b> .....                   | 45 |
| 7.1  | Waarschuwing vooraf .....                             | 46 |
| 7.2  | Het begin van lokalisatie: Lashley .....              | 47 |
| 7.3  | Basale neuroanatomie en -fysiologie .....             | 47 |
| 7.4  | Hersenen en geheugen .....                            | 51 |
| 8    | <b>Levensloop</b> .....                               | 59 |
| 8.1  | Ontwikkeling .....                                    | 60 |
| 8.2  | Veroudering .....                                     | 61 |
| 9    | <b>Varia</b> .....                                    | 63 |
| 9.1  | Fotografisch geheugen .....                           | 64 |
| 9.2  | Geheugenwonder .....                                  | 64 |
| 9.3  | <i>Mental imagery</i> : verbeelding .....             | 65 |
| 9.4  | Slaap .....                                           | 66 |
| 9.5  | Leerpillen .....                                      | 66 |
| 9.6  | Leren voor een examen .....                           | 67 |
| 10   | <b>Geheugenproblemen</b> .....                        | 69 |
| 10.1 | De zeven zonden van het geheugen .....                | 70 |
| 11   | <b>Geheugenstoornissen</b> .....                      | 73 |
| 11.1 | Soorten geheugenverlies: de indeling van Ribot .....  | 74 |
| 11.2 | HM .....                                              | 76 |
| 11.3 | Stoornissen: neuropsychologische beelden .....        | 77 |
| 11.4 | Syndromen met een geheugenstoornis .....              | 82 |
| 11.5 | Psychogene geheugenproblemen .....                    | 88 |
| 11.6 | False memory syndroom .....                           | 90 |
| 12   | <b>Geheugen meten</b> .....                           | 91 |
| 12.1 | Tests voor kortetermijngeheugen en werkgeheugen ..... | 92 |
| 12.2 | Tests voor episodisch geheugen .....                  | 94 |
| 12.3 | Tests voor semantisch geheugen .....                  | 95 |
| 12.4 | Tests voor vaardigheden .....                         | 96 |
| 12.5 | Tests voor conditioneren .....                        | 96 |
| 12.6 | Tests voor priming .....                              | 97 |
| 12.7 | Tests voor metageheugen .....                         | 97 |
| 12.8 | Onderpresteren .....                                  | 98 |
| 12.9 | Ecologische validiteit .....                          | 98 |

|      |                                                              |     |
|------|--------------------------------------------------------------|-----|
| 13   | <b>Geheugensteuntjes</b> .....                               | 101 |
| 13.1 | Retorica.....                                                | 102 |
| 13.2 | Geheugentraining.....                                        | 102 |
| 13.3 | Algemene regels.....                                         | 103 |
| 13.4 | Cognitieve revalidatie.....                                  | 104 |
| 14   | <b>Geannoteerde bibliografie</b> .....                       | 107 |
| 14.1 | Basale begrippen, structuur en werking van het geheugen..... | 108 |
| 14.2 | Levensloop.....                                              | 109 |
| 14.3 | Problemen en stoornissen.....                                | 110 |
| 14.4 | Geheugen gemeten.....                                        | 111 |
| 14.5 | Geheugensteuntjes.....                                       | 112 |
|      | <b>Register</b> .....                                        | 113 |

Wat elke professional over het geheugen moet weten

Eling, P.A.T.M.

2014, XIV, 116 p. 11 illus., Softcover

ISBN: 978-90-368-0742-5